

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ
ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ У ЗДІЙСНЕННІ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

**Збірник
матеріалів III-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**14-16 квітня 2021 року,
м. Одеса**

У Збірнику опубліковано матеріали III-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», яка проходила 14-16 квітня 2021 року на базі Одеської національної академії харчових технологій.

Рекомендовано до друку та розповсюдження в мережі Internet Вченою радою Одеської національної академії харчових технологій від 06.04.2021, протокол № 13.

Матеріали, занесені до Збірника, друкуються за авторськими оригіналами. За достовірність інформації відповідає автор публікації.

Під загальною редакцією Заслуженого діяча науки і техніки України, Лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки, доктора технічних наук, професора Б.В. Єгорова.

Укладач Л.Д. Риженко

Редакційна колегія:

Єгоров Б.В.	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор, академік НАН України (голова редакційної колегії)
Трішин Ф.А.	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник голови редакційної колегії)
Дец Н.О.	директор Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцент
Ланженко Л.О.	начальник Навчально-методичного відділу НЦООП, к.т.н., доцент
Кручек О.А.	начальник Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцент
Корнієнко Ю.К.	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Мураховський В.Г.	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Агєєва І.М.	декан факультету менеджменту, маркетингу і логістики, к.е.н., доцент
Зімін О.В.	декан факультету низькотемпературної техніки та інженерної механіки, к.т.н., доцент
Купріна Н.М.	декан факультету економіки, бізнесу і контролю, к.е.н., доцент
Ліщенко Н.В.	декан факультету комп'ютерних систем та автоматизації, д.т.н., професор
Саркісян Г.О.	декан факультету технології вина та туристичного бізнесу, к.т.н., доцент
Соц С.М.	декан факультету технології зерна і зернового бізнесу, к.т.н., доцент
Ткач В.О.	декан факультету інноваційних технологій харчування і ресторанно-готельного бізнесу, д.е.н., професор
Шарахматова Т.Є.	декан факультету технології та товарознавства харчових продуктів і продовольчого бізнесу, к.т.н., доцент
Шестопапов С.В.	декан факультету комп'ютерної інженерії, програмування та кіберзахисту, к.т.н., доцент
Шпирко Т.В.	декан факультету нафти, газу та екології, к.т.н., доцент

монографія. К.: Знання, 2012. 343 с.

3. Натрошвілі С.Г. Стратегічне управління вищим навчальним закладом: теорія, методологія, практика. К.: КНУТД, 2015. 320 с.

4. Щербак І. Оглядовий аналіз провідних університетів України за світовими і національними рейтингами. Освітні обрії. 2020. № 2(51). С. 33-36.

378.018.43

ОНЛАЙН-ОСВІТА: ПОПИТ ТА ПРОПОЗИЦІЯ

К.С. Кофто, О.В. Фреюк,

Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ

Постановка проблеми: поточна ситуація з карантинним режимом і наслідками заходів, спрямованих на боротьбу з COVID-19, звернули увагу бізнесменів, стартаперів та інвесторів на сфері бізнесу, які раніше «відлежувалися» на полицях. Ринок дистанційної освіти не став винятком ні в Україні, ні в світі.

Основна мета доповіді: в даному огляді ми розглянемо загальні тренди і фактори ринку. Такі показники, як обсяг і структура ринку онлайн освіти в Україні, будуть доступні в результатах маркетингового дослідження ринку освітніх послуг.[1]

Виклад основного матеріалу

Альтернативна освіта в Україні помітно набирає оберти. Причина – результативність – спеціалізовані курси дають можливість реально зростати, більше заробляти.[4] Бо реальність змінюється надто динамічно, актуальна інформація постійно оновлюється. І аби за цим встигнути, потрібно постійно вчитися, і альтернативна освіта це ідеальний варіант.

З кожним роком попит на дистанційне і онлайн навчання зростає. Багато людей стають більш самоусвідомленими, вважають за краще самовдосконалюватися і розвиватися. Дослідження гендерного розподілу цього питання показало, що жінки більш відкриті до альтернативної освіти: 67% навчалися безкоштовно і 36% платили за навчання, у чоловіків ці показники нижчі: 59% і 25% відповідно [4].

Загалом 7 з 10 людей проходили додаткове навчання протягом останніх трьох років. У молоді цей показник ще вище — 4 з 5 серед респондентів віком 18-29 років. Ніколи не проходили додаткове навчання трохи більше чверті респондентів. І лише 13% з цієї категорії не вірять в його якість. Найчастіше ці люди кажуть, що просто не відчувають необхідності в альтернативній освіті. У деякого причини більш прозаїчні – брак часу і коштів. [4]

Статистика і діаграми вказані нижче в цій статті табл.3 і табл. 4. Конкуренція на ринку праці, недосконалість шкільної і університетської освіти, бажання отримати більше знань і бути в курсі всього, світові тренди - все це сприяє розвитку ринку.

За видами ринок онлайн освіти можна розділити на наступні:

- дистанційне навчання;
- онлайн курси;
- програми і курси для самонавчання (книги та посібники)[1].

Незважаючи на обмеження, викликані карантинном люди рідше віддають перевагу виключно on-line навчанню: поєднують on-line та off-line, або суто off-line.

На рисунку 1 зображено який формат організації освітнього процесу найчастіше обирають українці, і це комбінований тип (on-line та off-line), тоді як загалом пропозицій на ринку більше пропозицій освітніх програм off-line формату. Проте карантин вирівняв цю ситуацію. Off-line програми почали пропонувати on-line навчання, і ці пропозиції скоріше за все залишаться на ринку і надалі.

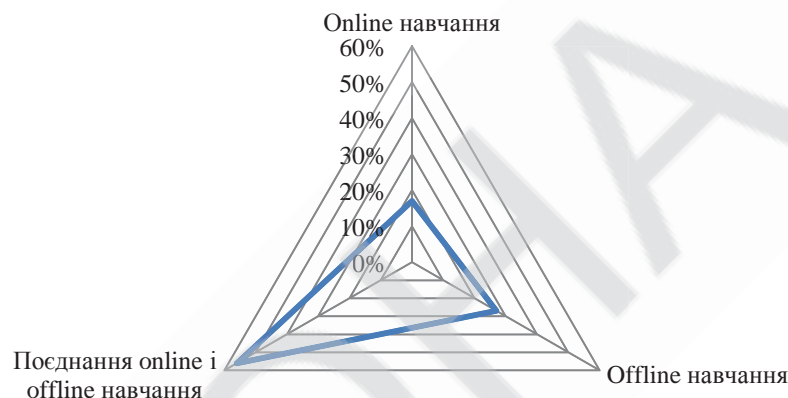

Рис.1 Переваги споживачів по формату організації освітнього процесу [4]

Онлайн-освіта буває платною та безкоштовною. Зараз є можливість отримувати якісні знання, не віддаючи за це ні копійки. Достатньо зареєструватися на сайті безкоштовних онлайн-курсів, обрати те, що цікавить, і навчатися. Згідно з останніми дослідженнями більшість українців обирає безкоштовну самоосвіту. [3]

Рис. 2. Розподіл споживачів за користуванням платної та безоплатної самоосвіти

Також онлайн-навчання поділяють на індивідуальне та синхронне. Індивідуальне навчання передбачає вивчення студентом завчасно підготовлених навчальних матеріалів — у масових відкритих онлайн-курсах тощо. Тут студент залишається сам на сам з навчальним матеріалом, без живої взаємодії з викладачами та групою [3].

Синхронне навчання передбачає наявність групи студентів та спілкування цієї групи з викладачем через інтернет. Складають загальний розклад занять, лекції читають у реальному часі, навчання проходить синхронно для всіх студентів групи.

До синхронного типу онлайн-навчання були змушені вдатися всі навчальні установи під час карантину, що зараз на піку популярності: ІТ-освіта (вивчення програмування, Data science, проєктний менеджмент, курси тестувальників); креативні та творчі професії (дизайн, відеоконтент); вивчення мови, маркетинг (SMM, SEO, інші маркетингові професії); продажі та мотиваційні курси для підприємців; особистісний розвиток [3].

Згідно проведеного власного опитування 150 респондентів було виявлено попит на онлайн-освіту за сферами діяльності рис. 3.

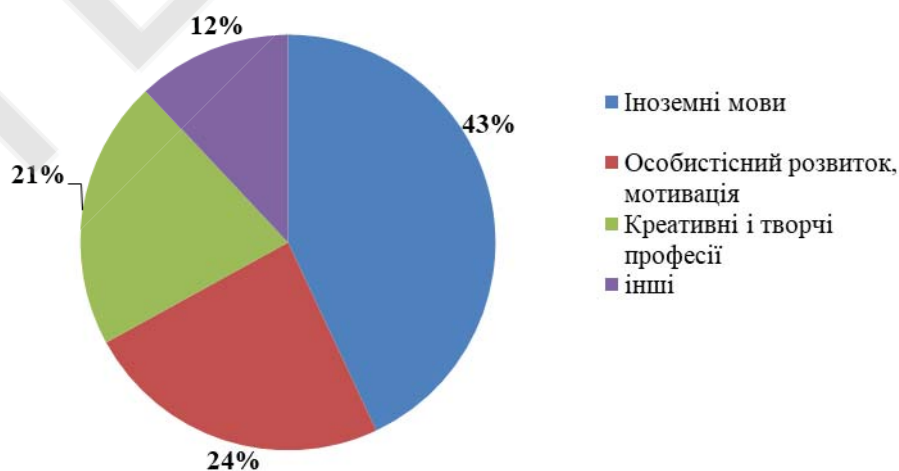

Рис 3. Попит на онлайн-освіту за сферами

Таким чином, найбільшу частку займає вивчення іноземних мов, що склало 43% від усіх опитуваних. Окрім іноземних мов респондентів цікавить курси для особистісного розвитку та мотивації для отримання нових навичок та для більш успішної кар'єри.

Переваги онлайн освіти для користувача:

- свобода у виборі місця для навчання
- свобода вибору розкладу для навчання
- можливість систематизувати та отримати нові знання
- можливість отримання нових знань не просто від теоретиків, а від відомих людей-практиків
- можливість опанувати нову професію чи успішно розвиватися в існуючій кар'єрі.

Переваги платної онлайн освіти для користувача:

- Коштовність як символ унікальності та ефективності (тобто те що нам пропонують унікальне з гарною історією та фідбеками, ті хто прописав та проводить курс: відомі та/або успішні люди, а не це просто інформація зібрана з різних сайтів та інших джерел)
- Онлайн освіта більш дешева ніж офлайн
- Гроші як «гарантія» того що ви будете вивчати це (ви заплатили кошти тому ви повністю їх маєте виправдати).

Якщо орієнтуватися тільки на грошовий потік власників бізнесу e-education, які адаптуються до нових умов виживання, то картина навряд чи зможе порадувати: більшість людей як не хотіло вчитися, так і не хоче. А під час карантину, не всі підтримують ідею інвестувати в покупку онлайн-курсів, коли потрібно фокусуватися на покупці товарів першої необхідності.[2]

В Україні, незважаючи на те що використовувати онлайн формат почали вже давно, в цілому ринок онлайн освіти ще на стадії формування. Однією з перших форм проявів такої освіти стали онлайн курси з вивчення іноземних мов. Такі послуги можна було знайти в інтернеті ще 10 років тому. Решта видів почали розвиватися з появою таких платформ як Prometheus, EdEra, Coursmos та ін., де бажаючі можуть пройти онлайн курси та в деяких випадках навіть отримати сертифікат. З розвитком інтернет технологій і появою на ринку більш сучасних девайсів, навчання переходить в формат з використанням мобільних додатків.[1]

Висновок:

Отже, стан ринку онлайн-освіти в Україні зазнає значних позитивних змін. У зв'язку з пандемією та карантинном з'явилося більш бажаючих вчитися в онлайн форматі, що призводить до збільшення пропозицій на ринку. Офлайн курси перепрофілюються для того щоб зберегти своїх слухачів. Також помітне зростання трафіку за рахунок масового відкриття безкоштовних доступів до онлайн-курсів, знижок на вебінари на період карантину. Можна припустити, що це явно вплине на зміну парадигми бажаючих вчитися, а також дозволить відкрити для себе нові канали освіти, перш як фінансово недоступних, так через брак часу.

Список використаної літератури:

1. Ринок онлайн освіти в Україні - аналітичний огляд [Електронний ресурс] // pro-consulting. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-onlajn-obrazovaniya-v-ukraine-analiticheskij-obzor>.
2. У чому секрет успіху Coursera & UdeMy і тенденції на ринку онлайн-освіти 2020 [Електронний ресурс] // Platon. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://platon.ua/ua/news/v-chem-sekret-uspeha-coursera-udemy-i-tendenczii-na-rynke-onlajn-obrazovaniya-2020.html>.
3. Коротенко О. Онлайн-освіта: як здобувати знання в епоху діджиталізації [Електронний ресурс] / Оля Коротенко // Bazilik. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: https://bazilik.media/onlajn-osvita-ia-k-zdobuvaty-znannia-v-epokhu-didzhytalizatsii/#Shcho_zaraz_na_pku_populyarnost_onlain-osvti.
4. Перевізник Н. В Україні бум різноманітних курсів. Ось дослідження ефектів та нюансів такої освіти [Електронний ресурс] / Надія Перевізник // Platfor. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <https://platfor.ma/topic/v-ukrayini-bum-riznomanitnyh-kursiv-os-doslidzhennya-efektiv-ta-nyuansiv-takoyi-osvity/>.

УДК 378

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ ПРИ ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**Н.А. Добрянська, О.К. Байрачна,****Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса**

Сучасні процеси, пов'язані з підвищенням якості освіти на ринку освітніх послуг, комп'ютеризацією навчання, впровадженням нових методів і форм організації навчальної діяльності у вищій освітній організації, обумовлені активізацією використання інструментів модернізації освіти.

Розвиток світу прискорюється, тому поняття «інноваційні технології» модифікується кожен день. Особливої уваги слід надати сфері освіти. Ця сфера повинна завжди бути та рухатись водночас зі зміною технологій та вимог, щоб випускники закладів вищої освіти вільно знаходили свою нішу в професійному житті, були затребувані. У дослідженні було проаналізовано як українські ЗВО встигає за світовими, європейськими процесами у сфері освіти? Що заважає українським ЗВО еволюціонувати та як ці труднощі вирішити?

Інноваційне формування закладів вищої освіти України на сьогоднішній день відбувається в умовах ринкових відносин, формування новітніх технологій, інтеграції в світову систему вищої освіти. Питання підвищення якості підготовки студентів можливо вирішити при активному впровадженні та функціонуванні у ЗВО сучасних інформаційних та телеко-

145	ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ О.О. Євтушевська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	326
146	ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ СИСТЕМ І ТЕХНОЛОГІЙ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ ОБЛІКУ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ Г.Б. Пчелянська, Л.М. Головаченко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	328
147	ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ ПРИ ВИКЛАДАННІ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН І.В. Мельник, О.С. Ільєва, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	330
148	АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ВІТЧИЗНЯНОЇ ОСВІТИ А.Й. Островський, Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця	332
149	ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРАКТИКИ ІНСТИТУЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.В. Соколова, Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь	334
150	АНАЛІЗ СУЧАСНИХ РЕЙТИНГІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ІНСТРУМЕНТУ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ Ю.М. Радзіховська, Н.В. Бутко, В.Г. Уманська, Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького, м. Черкаси	337
151	ОНЛАЙН-ОСВІТА: ПОПИТ ТА ПРОПОЗИЦІЯ К.С. Кофто, О.В. Фреюк, Київський національний торговельно-економічний університет, м. Київ	339
152	ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ ПРИ ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Н.А. Добрянська, О.К. Байрачна, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	343
153	PRODUCTIVE LEARNING METHOD AND ITS APPLICATION IN TRAINING FUTURE MAGISTERS OF ECOLOGY A.L. Tsykalo, G.V. Krusir, Odessa National Academy of Food Technologies, Odessa	345
154	ЗМІНА ОСОБИСТОСТІ СУЧАСНОЇ ЛЮДИНИ ПІД ВПЛИВОМ ВІРТУАЛІЗАЦІЇ ПРОСТОРОВО-ЧАСОВОГО КОНТИНУУМУ Т.А. Кулаковська, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	346
155	РОЗРОБКА ЕЛЕКТРОННИХ ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ Т.А. Сагала, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	348
156	ПРОЕКТНИЙ ПІДХІД ЯК МЕТОД СТВОРЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИВАЮЧОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА І.О. Кузнєцова, О.Л. Гаркович, І.П. Кондратенко, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	351
157	ФОРМУВАННЯ НАУКОВОГО СВІТОГЛЯДУ СТУДЕНТІВ В.О. Волчок, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	353
158	ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В.О. Орлова, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	354

**ПЕРЕЛІК ЗВО УКРАЇНИ, ЩО ВЗЯЛИ УЧАСТЬ
У III-й ВСЕУКРАЇНСЬКІЙ НАУКОВО-МЕТОДИЧНІЙ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

1. Державний університет інфраструктури та технологій, м. Київ
2. ВСП «Житомирський торговельно-економічний фаховий коледж КНТЕУ»
3. Івано-Франківський національний медичний університет
4. Одеський національний медичний університет
5. Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», м. Київ
6. ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
7. Херсонська державна морська академія
8. Kyiv National University of Technologies and Design
9. Харківський національний університет радіоелектроніки
10. Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка
11. Львівський національний університет імені Івана Франка
12. Державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди, м. Переяслав
13. Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
14. Вінницький національний аграрний університет, м. Вінниця
15. Харківський національний університет внутрішніх справ
16. Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ
17. Національний університет харчових технологій, м. Київ
18. Луганський державний університет внутрішніх справ імені Е.О. Дідоренка, м. Северодонецьк
19. Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
20. Донецький національний медичний університет, м. Маріуполь
21. Черкаський національний університет ім. Б. Хмельницького
22. Київський національний торговельно-економічний університет
23. Одеський національний політехнічний університет
24. Покровський педагогічний фаховий коледж, м. Покровськ
25. Донбаський державний педагогічний університет, м. Слов'янськ